

URUGUAY PAZAR BİLGİLERİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI	3
2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ	6
3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER	8
4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER.....	9
5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER	13

1. DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE UYGULAMALARI

Dış Ticaret Mevzuatı (İthalat Rejimi, İhracat Rejimi)

Uruguay ticaret politikasının temel hedeflerinden biri, istikrarlı ve öngörülebilir piyasa erişimi sağlamaktır. Bu kapsamda, küresel pazarlarda başarılı bir entegrasyonun sağlanması, yerel ekonominin rekabet gücünün artırılması ülkenin dış ticarete yönelik hedefleri arasında yer almaktadır. Ülkenin politika yapıcıları bu amaçla üretim sisteminin dönüşümüne odaklanarak, daha yüksek katma değer seviyeleri ve daha fazla yerli teknolojik içeriğe sahip yenilikçi faaliyetleri teşvik etmektedirler.

Uruguay, MERCOSUR'un kurucu üyesidir. Buna itibarla, Uruguay'ın ticaret politikası büyük ölçüde söz konusu Birlik tarafından kabul edilen ortak kararlarla belirlenir. MERCOSUR düzenlemeleri uyarınca, hiçbir üye, özel olarak kabul edilmiş istisnalar dışında, mallar üzerinde tek taraflı ticaret politikası önlemleri uygulayamamaktadır.

Bunun yanında, MERCOSUR, tarife ve tarife dışı engellerin aşamalı olarak ortadan kaldırılmasıyla, taraf ülkelerdeki malların, hizmetlerin ve üretken faktörlerin serbest dolaşımını sağlamaktadır. Buna karşılık olarak, taraf ülkeler tarafından ithal edilen hemen hemen tüm mallar için uygulanan Ortak Gümrük Tarifesi (CET) uygulanmaktadır. CET, sermaye malları için ekseriyetle % 0 olarak uygulanmakta ve bazı tüketim malları (giyim, ev aletleri vb.) için % 20 oranında CET tahsil edilmektedir. Ayakkabı, şeker ve otomobil gibi bazı endüstriler için CET istisnai olarak % 20'den yüksek oranda uygulanmaktadır. Bu kapsamda, Uruguay'da uygulanan gümrük vergilerine Ekonomi ve Finans Bakanlığı'nın <https://www.gub.uy/ministerio-economia-finanzas/politicas-y-gestion/nomenclatura-aranceles-uruguay> sayfasından ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Uruguay'da gümrük işlemleri esas olarak Uruguay Gümrük Kanunu'na ve söz konusu kanuna istinaden yayımlanan düzenleyici kararnamelere, emirlere ve Ulusal Gümrük Müdürlüğünün (DNA) genel kararlarına tabidir. İthalatta için dijital Tek Gümrük Belgesinin (DUA) uygulanmasına, otomatik belge yönetimine, özel ithalat prosedürlerine ve belirli ürünler için tespit edilen ürün bazlı ithalat prosedürlerine <https://www.aduanas.gub.uy/innovaportal/v/9277/3/innova.front/regimenes-especiales-de-importacion-.html> ve <https://www.aduanas.gub.uy/innovaportal/v/4720/3/innova.front/digesto-aduanero-uruguayo.html> adreslerinde ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Gümrük Vergileri

Uruguay gümrük tarifesi, bazı istisnalar dışında MERCOSUR ortak gümrük tarifesine (CET) dayanmakta olup, ithalatta yalnızca ad valorem tarifeler uygulanmakta olup, pratikte uygulanan gümrük veri oranlarına <http://apc.mef.gub.uy/711/3/areas/nomenclatura-y-aranceles-uruguay.html> bağlantısından ulaşılabilir.

Uruguay'da ithalatta gümrük vergisi dışında konsolosluk ücreti (belirli ürün gruplarında %5 oranında tahsil edilir), gümrükleme acentelerinin ücretleri, liman ücretleri ve gazete kağıdı ithalatında tek vergi tahsil edilmektedir. Dünya Ticaret Örgütü, Uruguay'ın ithalat işlemlerine

ilişkin hizmet komisyonlarını CIF değerinin % 3'ü oranı ile sınırlandırdığını tespit etmiştir. Bunların yanında Uruguay'da İthalat ayrıca katma değer vergisine, özel yerli vergiye (IMESI) ve tarımsal malların satış vergisine (IMEBA) tabidir.

İthalattaki KDV, gümrük değeri üzerine eklenen gümrük tarifesi üzerinden hesaplanmaktadır. Bu kapsamda, ürün tipine göre %22 ve %10 olmak üzere iki farklı KDV oranı uygulanabilmektedir.

Ürün Standartları ile ilgili Uygulamalar

Uruguay Teknik Standartlar Enstitüsü'nün (UNIT) de bağlı bulunduğu ve 2010 yılında kurulan Uruguay Standartlaştırma, Akreditasyon, Metroloji ve Uygunluk Değerlendirme Sistemi (SUNAMEC), standardizasyon prosedürlerinin geliştirilmesi ve ürün ve hizmetlerin uygunluğunun değerlendirilmesinde kalibrasyon, test, muayene, belgelendirme ve akreditasyon) hususlarını düzenlemektedir. Uluslararası uygulamalar çerçevesinde Uruguay, UNIT aracılığıyla, DTÖ Ticarete Teknik Engeller Anlaşması Ek 3'te belirtilen Standartların Hazırlanması, Kabulü ve Uygulanması için İyi Uygulama Kodunu kabul etmiştir.

UNIT, Uruguay'ın ulusal standardizasyon kuruluşu ve ortak bir prosedür izleyen ilgili tüm sektörlerin temsilcilerinden oluşan çeşitli uzmanlık komiteleri aracılığıyla standartlar yayınlamaktadır.

Standartlar, ilgili bir tarafın talebi üzerine veya kamu yararına olarak, belirli bir alanda bir standart geliştirilmesine ihtiyaç duyulduğu kabul edildiğinde düzenlenir ve revize edilir. Talep kabul edildikten sonra, yeni standartlar ve / veya mevcut standartlarda yapılacak değişikliklerin taslaklarını hazırlamak, incelemek ve onaylamak için özel bir teknik komite kurulur. Bu teknik komitelere hem etkilenecek sektör hem de diğer sektörlerin tüketicileri ve üreticileri katılmaktadır. İhtisas komitesi çalışmasını tamamladıktan ve ön taslağı onayladıktan sonra, ön taslak, taslak haline gelir. İlgili bir uluslararası standart varsa, referans olarak bu standart kullanılır. Komite uygun görürse, taslak standardı kamu görüşüne sunabilir. Taslak incelendikten sonra ve taslağa yönelik gerekçeli itirazların bulunmaması halinde Taslak onaylanır.

Bununla birlikte, standartların revize edilmesi için zorunlu bir prosedür bulunmamakta olup, standardın onaylanmasına neden olan koşullarda değişiklikler olduğu ölçüde standartlar gözden geçirilmektedirler. Standartlar, bu çerçevede, re'sen veya ilgili tarafın talebi üzerine revize edilebilir.

Uruguay'da Sanayi, Enerji ve Madencilik; Halk Sağlığı; Hayvancılık, Tarım ve Balıkçılık; Konut, Arazi Yönetimi ve Çevre Bakanlıkları teknik düzenlemeler yayınlatabilmektedirler. Bunların yanında, teknik düzenlemeler Enerji ve Su Hizmetleri Düzenleme Kurumu (URSEA) ve İletişim Hizmetleri Düzenleme Kurumu (URSEC) tarafından da düzenlenebilmektedir. Her bir kurum, yetkili olduğu faaliyet alanı itibarıyla teknik düzenlemeleri hazırlamak için kendi prosedürlerini izlemektedir. Teknik düzenlemelerin hazırlanması resen veya üçüncü bir tarafın talebi üzerine başlatılabilir. Standartlarda olduğu gibi, teknik düzenlemelerin revize edilmesi için zorunlu bir prosedür yoktur. Düzenlenmelerine neden olan koşullarda değişiklikler olduğu ölçüde revize edilirler. Revizyon, resen veya ilgili tarafın talebi üzerine olabilir.

Uruguay tarafından kabul edilen teknik düzenlemelerin bir kısmı, MERCOSUR'un ana yürütme organı olan Ortak Pazar Grubu (GMC) tarafından bölgesel düzeyde çıkarılan düzenlemelerin kabul edilmesinden oluşmaktadır.

Test Etme, Muayene ve Belgelendirme

Uruguay'da UNIT de dahil olmak üzere dört yönetim sistemi belgelendirme kuruluşu (OCS) bulunmakta olup, bunlar; Ulusal Et Enstitüsü (INAC), Uruguay Teknoloji Laboratuvarı (LATU), UNIT ve akredite test laboratuvarıdır.

Bazı ürünlerin Uruguay'a ithalinde, uygunluk sertifikasına sahip olmaları beklenmektedir. Örneğin, ithal gıda ürünleri ve içeceklerin ülkeye ithalinde, LATU tarafından düzenlenecek bir piyasaya arz sertifikası aranmaktadır. LATU tarafından, UNIT-ISO-IEC 17065 Standardı yönergeleri çerçevesinde sertifikalandırma yapılmaktadır. İthalatçı şirketin LATU'ya kayıtlı olması gerekmektedir. Gıda ürünlerinin yanı sıra çelik, oyuncak, kasklar, dijital televizyonlar, su ısıtıcıları gibi ürünlerin de ithalatları öncesinde sertifikalandırılması gerekmektedir. Bu sebeple, bu ürünlerin ithalinde ithalat lisansı aranmaktadır. İlgili kurumun web sitesine <https://www.latu.org.uy/> erişilmesi mümkün bulunmaktadır.

Anılan hususların yanında, Uruguay bitki sağlığı ve hayvan sağlığı politika ve önlemlerini düzenleyen bir dizi kanun, kararname ve yönetmeliğe sahiptir. Hayvan sağlığı ile ilgili temel yasa 1910 yılına ve bitki sağlığı ile ilgili 1911 yılına dayanmaktadır. Bu iki yasa, hayvan ve bitki hastalıklarının önlenmesi, izlenmesi, kontrolü ve ortadan kaldırılmasına yönelik sıhhi programlara ilişkin diğer yasa ve kararnamelerle değiştirilmiş ve güncellenmiştir.

Diğer taraftan, Hayvancılık, Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı (MGAP), çeşitli müdürlükleri aracılığıyla bitki sağlığı ve hayvan sağlığı politikasının hazırlanmasından ve tarım, tarımsal sanayi ve balıkçılık sektörlerinde hayvan, bitki ve insan sağlığı koruma programlarının uygulanmasından, sıhhi ve bitki sağlığı standartlarına uyumu izlemek ve denetlemekten sorumludur. İlgili sektörlerde yer alan standandizasyon uygulamalarına <https://www.gub.uy/ministerio-ganaderia-agricultura-pesca/tramites-y-servicios/servicios> adresinden ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Uruguay'da, ilgili mevzuat itibariyle yetkili kurum olan Sanayi, Enerji ve Madencilik Bakanlığı (MIEM) tarafından yayınlanan teknik düzenlemelerde belirtilen etiketleme ve tolerans standartları uyarınca ambalajlanan eşyanın ağırlıklarına veya boyutlarına göre ilgili yasal birimlerde net miktarı gösterecek şekilde paketlenmesi zorunludur. LATU ile Halk Sağlığı ve Bölge Bakanlığı, ithal edilen tüm ürünler için etiketleme ve markalama gerekliliklerini kontrol etmektedirler. Etiketler, ürünlerin ana bileşenlerine veya bileşenlerine, menşe ülkesine, son kullanma tarihine, net ağırlığına ve Uruguay'daki ithalatçısının tam adı ve adresine yönelik bilgilerin yanı sıra gıda maddeleri için pişirme talimatlarının İspanyolca bir açıklamasını içermelidir. İthal edilen ürünler ülkenin orijinal etiketini/menşe dilini içerebilir, ancak aynı zamanda Uruguay mevzuatında gösterilmesi talep edilen bilgileri de içeren bir etikete sahip olmak zorundadır.

Teknik Engeller

Uruguay'da ulusal güvenliği, kamu düzenini, kamu sağlığını, hayvan veya bitki sağlığını, ahlaki etkileyebilecek eşyaların ithalatı yasaklanabilmekte, kısıtlanabilmekte veya lisansa tabi kılınabilmektedir. Bu kapsamda, Uruguay'da ayrıca otomatik veya otomatik olmayan ithal lisansı uygulamaları yürütölmektedir. Şeker, dizel motorlar, kitler, asetik asit, tekstil ve ayakkabı gibi sektörlerde otomatik olmayan ithalat lisansına tabidir.

Lisanslar, başvuruların alındığı sıraya göre işleme alınmakta ve ürüne bağlı olarak derhal veya 15 güne kadar sonuçlandırılmaktadır. İthalatçıların ürünün gümröklere varmadan önce lisans başvurusunda bulunması gerekmektedir. Otomotiv sektörü gibi sektörlerle yönelik olarak 90 gün boyunca geçerli olan lisanslar dışında, lisansların çoğu 60 gün boyunca geçerlidir. Daha uzun bir süre gerekiyorsa, yeni bir lisans için başvuru yapılması gerekmektedir. Şeker ürününe yönelik verilenler dışında lisanslar devredilememektedir.

Piyasaya arz edilen tüm ürünlerin güvenli ve kaliteli olmasını sağlamak ölkelerin en temel öncelikleri arasındadır. Bu amaçla, ürünlerin uyması gereken teknik kriterler (standartlar ve teknik düzenlemeler) ile ürünlerin bu kriterlere uygun üretildiğini belgeleyen uygunluk değerlendirmesi işlemlerine günümüzde daha fazla başvurulmaktadır. Standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi prosedürleri, sinai, ekonomik ve ticari gelişmeye katkıda bulunan, insan can ve mal güvenliğini korumayı amaçlayan, modern ekonominin ve standardizasyon sisteminin temel taşlarıdır.

Bununla birlikte, standartlar, teknik düzenlemeler ve uygunluk değerlendirmesi işlemleri çoğu zaman insan sağlığı ve güvenliği gibi meşru amaçların ötesinde ticarete teknik engeller olarak adlandırılan ve uluslararası ticaretin serbest akışını olumsuz etkileyen engellere yol açmaktadır. Uluslararası kabul görmüş standartlardan farklı teknik kriterler belirlenmesi ve gerektiğinden katı test ve belgelendirme işlemlerinin zorunlu kılınması bu alandaki en önemli sorunlardır. Şeffaf bir şekilde kabul edilmeyen ve uygulanmayan bu düzenlemeler ihracatçı firmalar açısından ek külfet ve maliyetlere de yol açmakta ve rekabet edebilirliklerini güçleştirmektedir. İhracatta karşılaştığımız ticarete teknik engellerin önlenmesi, sürdürülebilir ihracat artışının sağlanması açısından da önemlidir.

Bu kapsamda, T.C. Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğu internet sayfasında konu ile ilgili ayrıntılı bilgi mevcuttur: (<https://teknikengel.gov.tr/>).

Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesi, ihracatçılarımızın ticarete teknik engeller alanında yararlanacağı ve etkin olarak kullanacağı temel bir platform olarak yapılandırılmıştır. Bu çerçevede; ihracata konu ölkenin ticarete teknik engeller uygulamaları hakkında bilgi sahibi olunabilmekte, ihtiyaç duyulan öлке mevzuat ve uygulamaları hakkında ilave bilgiler Bakanlığımızdan talep edilebilmekte ve ihracatta karşılaşılan ticarete teknik engeller interaktif olarak Bakanlığımıza bildirilebilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik suretiyle ilgilenilen öлке ve ürün gruplarına ilişkin taslak düzenlemeler e-posta ile günlük olarak gönderilmektedir. Ayrıca, firmalarımız ihracatlarını olumsuz etkileyebilecek diğer öлке düzenlemelerini taslak aşamasında öğrenip yorum yapabilmektedir. Ticarete Teknik Engeller İnternet Sitesine üyelik ücretsizdir.

2. PAZARIN ÖZELLİKLERİ

Fikri, Sınai Mülkiyet Hakları

Uruguay'da telif hakları, anayasal güvence altındadır. Edebi ve Sanatlar Mülkiyet Kanunu çerçevesinde, eser sahibinin ömrü ve takip eden 50 yıl süresince, eser üzerindeki telif hakları eser sahibine veya mirasçılara olmaktadır. Uruguay, edebi ve sanatsal eserlerin korunması kapsamında ayrıca Bern Konvansiyonu'na taraf bulunmaktadır.

Bunun yanında Uruguay'da marka kavramı hukuki olarak, gerçek veya tüzel bir kişinin ürün veya hizmetlerini, bir başkasının ürün veya hizmetlerinden ayırabilecek herhangi bir işaret olarak anlaşılmaktadır. Bu işaretler hem görünür hem de görünmez olabilmektedirler. Markanın münhasıran kullanım hakkını 10 yıl boyunca elde etmek ve on yıllık bir süreler halinde söz konusu hakkın yenilenmesine yönelik koruma sağlamak amacıyla Ulusal Sınai Mülkiyet Müdürlüğü'ne (DNPI) kaydolmak gerekmektedir.

Tescilli ticari markaların mülkiyeti, özel sözleşmeler veya kamu işleri yoluyla üçüncü taraflara tevdi edilebilir ancak edinilen hakların ihlal edilmesini önleme için bu kabil devir işlemlerini DNPI'ye kaydettirmek gerekmektedir.

Diğer taraftan, Uruguay'da tescil ettirilen patentler, patent sahiplerine, başvuru tarihinden itibaren yenilenebilir olmayan yirmi yıl boyunca münhasır kullanım hakkı vermekte olup, 20 yıl sonunda buluş kamu malı haline gelmektedir. Patent hakkı mucit veya haleflerine aittir ve hala yaşarken veya ölüm nedeniyle bu hak devredilebilir. Sahibinin buluş patentini kayıt tarihinden itibaren üç yıl içinde kullanması esas olup aksi takdirde, üçüncü taraf lehine hakların devri söz konusu olabilir. Patent kullanılmaması, sahibinin iradesine atfedilemeyen bir durumdan kaynaklanıyorsa, üç yıllık süre beşe uzatılabilir.

Marka ve patentlere yönelik uygulamalara ilişkin bilgiye <https://www.miem.gub.uy/marcas-y-patentes> sayfasından ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

Dağıtım Kanalları

Süper marketlerin ve diğer büyük perakende satış mağazalarının artmasıyla küçük perakendecilerin sayısı azalmış ayrıca franchising, katalog ve online satış yöntemleri de gelişmeye başlamıştır. Yerli ve yabancı sermayeli süper marketler ise büyük şehirlerde yayılmaya başlamışlardır. Satış için kullanılan ana yöntem ise acenta/distribütör sistemidir.

Bu kapsamda, Uruguay pazarında iş yapmak isteyen firmalarımıza pazarı iyi tanıyan ve sektördeki gelişmeleri yakından takip edebilecek bir yerel temsilci ile çalışmalarını tavsiye edilmektedir. Acenta, distribütör, ithalatçı, şube, ticari şirket başta olmak üzere her tür dağıtım kanalı mevcuttur. Satış faaliyetlerinin Montevideo merkezli olarak yürütülmesi düşünülebilir.

Tüketici Tercihleri

Uruguay'da son kullanıcılar bir ürünü satın alırken fiyat, kalite ve satış sonrası hizmetler arasındaki dengeyi göz önünde bulundurlar. Fiyat her zaman belirleyici faktör değildir.

Pazarlama teknikleri arasında: ticari fuarlar, sektörel dergilerde reklamlar ve stratejik ortaklıklar öne çıkmaktadır.

Satış Teknikleri ve Satışı Etkileyen Faktörler

Uruguay'da "El Pais", "El Observador" ve "La Republica" başlıca büyük günlük gazeteler olup, "Cronicas" ile "Busqueda" haftalık iş dünyası ağırlıklı dergilerdir.

Televizyon ve radyo, diğer iletişim araçları arasında en fazla kitleye ulaşandır. Firmalarımızın bu mecralara erişimde yerel bir reklam ajansı ile çalışmaları tavsiye edilir.

Kamu İhaleleri

Ülkede yürütülmekte olan kamu ihalelerine, Devlet Satın Alma ve İhale Ajansı'nın <https://www.comprasestatales.gub.uy/consultas/> sayfasından ulaşılması mümkün bulunmaktadır.

3. ÖNEMLİ SEKTÖRLER

Uruguay'ın 2022 yılında dünyaya toplam 13.3 milyar ABD doları ihracat gerçekleştirmiştir. Bu rakama serbest bölgelerden yapılan ihracat da dahildir. İhracatının %19'unu et, %14'ünü soya, kağıt ürünleri %14, süt ürünleri %7'sini, konsantre içecekler %5'ini, odun %4'ünü, pirinç %4'ünü, et mamulleri %3'ünü, araçlar %3'ünü oluşturmaktadır.

Uruguay 21 verilerine göre, 2022 yılında Uruguay'ın ihracatında önde gelen partnerleri Çin(%28), AB (%15), Brezilya (%14), Arjantin (%9), ABD (%6), Meksika, Cezayir'dir.

Tarım ve Hayvancılık

Doğal kaynaklar ve üretim faktörleri, Uruguay'a gıda ürünlerinin üretiminde avantajlar sağlamaktadır. Arazisinin %90'dan fazlası tarımsal faaliyete uygun olan Uruguay, güvenilir bir küresel gıda ve tarım ürünleri tedarikçisidir.

Tarım sektörü, Uruguay'da (2015-2019) GSYİH'nın %6 ila %7'sini oluşturmaktadır. İlgili alt sektörler ve sanayi dahil edilerek, tarıma dayalı sanayi sektörü olarak adlandırılan sektörün GSYİH içindeki payı (2015-2019) %14 ila %16 arasında değişmektedir.

2021-2022 yıllarında toplam ekili alan bir önceki yıla göre %14 artmıştır. Sonuç olarak, tarım arazisi, özellikle soya fasulyesindeki ivme (son iki yılda ekilen alanı ikiye katlanmıştır) ve kolza tohumundaki büyüme ve arpa, mısır ve pirinçteki genişlemeler ile birlikte tüm zamanların en yüksek seviyesi olan %94'e ulaşmıştır.

Tarımsal sanayi ihracatı, 2021 yılında 9 milyar ABD dolarına ulaşarak ve bir önceki yıla göre %39 artış kaydetmiş ve toplam mal ihracatının %80'ini oluşturmuştur. Bunların içinde tarım ürünleri %21 artışla 2.4 milyar ABD doları olmuştur.

Uluslararası pazarda referans tarım fiyatlarının artması, 2022-2023 sezonunda ekim alanının daha da artması için belirleyici olacaktır. Diğer taraftan, kuraklık nedeni ile rekoltede düşüş olması muhtemeldir.

Hayvancılık sektörü ise Uruguay'ın ana ihracat sektörü olmaya devam ederek 2021'de %60 bir artış ile 3.6 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Hayvancılık sektöründe, et ürünleri ihracatı, 2021 yılında, bir önceki yıla göre %34 artış ile 3 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiş ve toplam 717.000 ton et ihraç edilmiştir.

Uruguay'ın canlı hayvan ürünleri ihracatı, 2021'de yılında yaklaşık 100 noktaya ulaşmış ve ihracatın %63'ü Asya ve Orta Doğu'ya, %18'i Avrupa'ya ve %11'i Kuzey Amerika'da yapılmıştır.

Uruguay dünyanın en önemli yün, selüloz hamuru, süt ve pirinç, et ve soya ihracatçılarından. Ülkemiz, Uruguay için canlı hayvan ihracatında önemli bir partnerdir.

- <https://www.uruguayxi.gub.uy/en/information-center/article/agriculture-report/>
- <https://www.uruguayxi.gub.uy/en/information-center/article/livestock-report/>
- <https://www.uruguayxi.gub.uy/en/information-center/article/agribusiness/>

Sanayi

Sanayi ürünleri Uruguay'ın Gayri safi Yurtiçi Hasılasının (GSYİH) %10,7'sini oluşturmaktadır. Uruguay'ın ana endüstrileri arasında et işleme, alkol, makine, plastik, kauçuk, otomotiv, gıda, metalik olmayan mineraller, rafineriler, kağıt, kimyasallar, elektrikli ve elektronik ekipman, tekstil ve giyim, içecek, basım, deri üretimidir.

Uruguay'da sanayi sektöründe 17.000 sanayi şirketi, ortalama üzerinde ücretlerle 164.000 iş üretmektedir. Sektörün satışları yılda yaklaşık 15 milyar ABD doları, ihracatı ise yılda yaklaşık 7.4 milyar ABD doları olup, ülke mal ihracatının %80'ini oluşturmaktadır.

2022 yılı Endüstriyel Fiziki Hacim Endeksine (IVF) göre, imalat sanayi %3,6, rafineri dışı sanayi %3,6 ve temel sanayi %1,9 büyümüştür.

İmalat sanayileri üzerinde en fazla pozitif etkiye sahip olan sektörler; hazır yemekler ve diğer gıda ürünleri, motorlu kara taşıtı, treyler ve yarı treyler ve pirinç öğütme ürünleri ve pirinç yağıdır.

<https://observatorio.miem.gub.uy/obs/>

[https://www.gub.uy/presidencia/comunicacion/noticias/ministerio-industria-fortalece-medidas-creacion-fondos-produccion-](https://www.gub.uy/presidencia/comunicacion/noticias/ministerio-industria-fortalece-medidas-creacion-fondos-produccion-nacional#:~:text=En%20Uruguay%2C%2017.000%20industrias%20constituyen,%2C%20el%209%25%20del%20empleo)

[nacional#:~:text=En%20Uruguay%2C%2017.000%20industrias%20constituyen,%2C%20el%209%25%20del%20empleo](https://www.gub.uy/presidencia/comunicacion/noticias/ministerio-industria-fortalece-medidas-creacion-fondos-produccion-nacional#:~:text=En%20Uruguay%2C%2017.000%20industrias%20constituyen,%2C%20el%209%25%20del%20empleo)

<https://observatorio.miem.gub.uy/obs/informe-mensual-ivf-diciembre-2022>

<https://www.ciu.com.uy/el-sector-industrial-como-motor-del-desarrollo-del-pais/>

Hizmetler

Uruguay'da gayri safi yurtiçi hasıla (GSYİH) yaklaşık %40'ını oluşturan hizmetler sektörü, ticaret, telekomünikasyon, finansal hizmetler, gayrimenkul hizmetleri gibi ekonomik faaliyetleri içermektedir. Uruguay'ın istikrarlı ekonomik yapısı, Latin Amerika'daki Global Kurumsal Hizmet Merkezlerinin kurulumu için ülkeyi avantajlı hale getirmiş olup bu kapsamda küresel şirketler için bölgesel dağıtım merkezleri, bölgesel şirket merkezleri, paylaşılan servis merkezleri, alışveriş merkezleri, IT geliştirme merkezleri, Ar-Ge merkezleri gibi yatırımları ülkeye çekebilmiştir. Bu çerçevede, 2022 yılının ilk 9 aylık döneminde ülkeye gerçekleştirilen doğrudan yabancı yatırım yaklaşık 2,8 milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

2021'de Uruguay'ın küresel hizmet ticareti hacmi 5.7 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Bu veriye, küresel hizmet ihracatı (2.7 milyar ABD doları) ve mal alım satım faaliyetleriyle ilişkili ihracat (3 milyar ABD doları) dahil edilmiştir. Uruguay'ın 2021 yılı hizmet ihracatı bugüne kadarki en yüksek seviyesine ulaşmıştır. Ana faaliyetler; yazılım ve kurumsal hizmetler ile ilişkilendirilmekte, bunu ticari faaliyetler takip etmektedir. Sektördeki toplam istihdamın yarısının serbest bölgelerde olduğu tahmin edilmektedir.

Ayrıca, Uruguay, hem bölgedeki malların çıkışını hem de bölge dışındaki ülkelere ürün tedarikini kolaylaştıran bir lojistik merkez olarak faaliyet göstermektedir. Bu kapsamda, mal üreten uluslararası şirketler, lojistik ve destek hizmetleri operasyonlarını Uruguay'dan yürütmektedir.

Uruguay finans sistemi, ülkede konsolide olmuş 2 kamu bankası, 9 özel banka ve çok çeşitli bankacılık dışı kuruluşlardan oluşmaktadır. Kurum biçimleri: mali kurumlar, harici mali kuruluşlar (Off-Shore bankacılığı), mali aracılık şirketleri, tasarruf grubu yönetim şirketleri, borsalar, kredi yönetim şirketleri, yurt dışında kurulu mali kuruluşların temsilcileri, fon transfer şirketleri ve muhasebe veya veri işleme hizmetleri sağlayıcılarıdır.

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/centro-informacion/articulo/servicios-globales-de-exportacion-2022/>

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/0ef89e4e792c75dff9ee33964a4253d61f779910.pdf>

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/es/centro-informacion/articulo/sector-financiero/>

<https://www.uruguayxxi.gub.uy/uploads/informacion/5182a12bc0f6505666fe06e79e60decb0b83a77.pdf>

Madencilik

Uruguay'ın madencilik sektörünün GSYİH içerisindeki payı gözardı edilebilir düzeyde olup, bu kapsamda söz konusu sektör ülke ekonomisinde önemli bir rol oynamamaktadır. Bununla birlikte, ülkedeki mineral çıkarma faaliyetlerinin en önemlileri değerli taşlar, altın, demir cevheri, çelik, taş (örneğin dolomit, granit ve kireçtaşı) ve yarı değerli taşlardan amatist ve agat ürünlerine yönelik olarak yürütülmektedir. Sektörün önemli şirketleri, altın için Minera San Gregorio S.A. ve demir-çelik ürünleri için Gerdau Laisa S.A'dır.

Enerji

Uruguay'daki temel enerji kaynakları hidroelektrik, rüzgar, biyokütle ve petroldür. Ülkede yürürlükte bulunan ilgili yasalar uyarınca Ulusal Yakıt, Alkol ve Portland İdaresi (ANCAP) ham petrolün ithali ve rafine edilmesi ve türevlerinin üretimi, ihracatı ve ithalatı konusunda tekele sahiptir. Uruguay'da fosil yakıt rezervleri bulunmadığından, ülkeye söz konusu ürünlerde yapılan tüm arz ithal edilmektedir. İthal edilen ham petrol ANCAP rafinerisinde işlenir. 2017 yılında, Uruguay'da nihai enerji tüketiminin % 37'si petrol türevleri ile karşılanmıştır. Petrol türevlerinin tüketicisi olarak yer alan ana faaliyet taşımacılıktır ve bu faaliyeti sanayi, tarım, balıkçılık ve madencilik sektörleri ve konut sektörü izlemektedir. Diğer taraftan, Uruguay pazarına doğalgaz ekseriyetle Arjantin tarafından sağlanmaktadır.

Öte yandan, Uruguay'daki elektrik üretimi, Ulusal Elektrik Santralleri ve İletimleri İdaresi (UTE) sorumluluğunda olup, şahıs veya kurumların kendi elektriğini üretmesi de ayrıca mümkün bulunmaktadır. Elektrik üretimi ekseriyetle hidroelektrik, rüzgar ve biyokütle santrallerinden sağlanmaktadır. Elektrik öncelikle yenilenebilir kaynaklar tarafından üretilmektedir. 2017 ile 2021 arasında Uruguay'ın elektrik üretiminin %94'ü yenilenebilir kaynaklardan elde edilmiştir. Özellikle rüzgar enerjisinin katkısı Uruguay'ı Danimarka, İrlanda ve Portekiz ile birlikte dünya lideri konumuna getirmektedir.

Yenilenebilir enerji yatırımı son on yılda 8 milyar ABD dolarını aşmış olup bu sektör ulusal bir önceliğe sahiptir. Ülkenin bu kapsamdaki planlamaları çerçevesinde, enerji çeşitlendirilmesi, kendi kendine yeterlilik ve fosil yakıtlara bağımlılığın azaltılması sağlanmıştır. Uruguayı REN21 raporuna (2021) göre yenilenebilir enerji çeşitliliğinde en yüksek payına sahip dünyadaki ikinci ülkedir.

14.179 sayılı Yabancı Yatırımlar Kanunu, çerçevesinde, nakit, makine, patent, teknik işlemler, ticari markalar veya diğer biçimdeki yatırımlara yönelik idarece uygulanan teşvikler düzenlenmektedir. Kanun kapsamında ayrıca, ekonomik ve sosyal kalkınma ile ilgili tüm

alanlarda yabancı yatırımlara, ulusal çıkarlarla uyumlu olmaları şartıyla izin verilebileceği düzenlenmiştir.

Uruguay'da yatırım teşvikleri 16.906 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde düzenlenmekte olup, söz konusu hükümler çerçevesinde teşvikler genel yatırım teşvikleri ve spesifik yatırım teşvikleri olarak sınıflandırılmaktadır. Söz konusu teşviklerden, Ekonomik Faaliyetler Gelir Vergisi (IRAK) ve Tarımsal Ürünlerin Bertaraf Edilmesi Vergisinin (IMEBA) mükellefleri ile kooperatifler faydalanabilmektedirler.

<https://www.uruguayxi.gub.uy/en/information-center/article/renewable-energies/>

<https://www.gub.uy/ministerio-industria-energia-mineria/energia>

<https://ben.miem.gub.uy/>

4. PAZARDA DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR VE DİĞER BİLGİLER

İş Kültürü

Uruguay, Latin Amerika ülkeleri arasında yerleşik ve işleyen demokrasisi ve siyasi ve ekonomik istikrarı ile ön sıralarda yer almakta olup, şeffaf hükümet politikaları ve geniş ekonomik özgürlüğe dayanan pazar yapısı bahis konusu istikrarın güçlü destekçileridir. Ülke ayrıca son yıllarda sağladığı elverişli yatırım ortamı ve olumlu makroekonomik performansı sayesinde yabancı yatırımcılar için güvenilir ve cazip yatırım bölgesi halinde gelmiştir. Bununla birlikte, stratejik konumu ve Latin Amerika'daki en önemli ekonomilerle yapılan uluslararası anlaşmalar, ülkenin bölgesel bir merkez olarak gelişimine katkıda bulunmaktadır. Bu kapsamda, Uruguay'da gelişmiş ülkelere benzer yerleşik bir iş kültürü oluştuğunu ifade etmek doğru olacaktır.

Para Kullanımı

Ülkede nakdin yanısıra kredi kartı, çek ve elektronik bankacılık aracılığıyla ödeme yapmak mümkün bulunmaktadır.

Pasaport ve Ülkeye Geçici Giriş Vizesi uygulaması

Uruguay'a girişte umuma mahsus, diplomatik, hizmet ve hususi pasaport hamilleri 90 güne kadar vizeden muaftır.

Resmi Tatiller ve Mesai Saatleri

Ülkede mesai saatleri günlük 8 saatle ve çalışılan işin ticari veya sanayi odaklı olmasına bağlı olarak haftalık 44 veya 48 saatle sınırlandırılmıştır.

Ülkenin resmi tatiller:

1 Ocak Yeni Yıl tatili,

6 Ocak Bilge Adam günü,

20-21 Şubat Karnaval tatili,

3-9 Nisan Turizm Haftası,

19 Nisan 33 Vatanseverin Uruguay'a varışı,

1 Mayıs İşçi Bayramı,

18 Mayıs Las Piedras Savaşını Anma Günü,

19 Haziran Artigas'ın Doğumu,

18 Temmuz Anayasa'nın ilanı,

25 Ağustos Bağımsızlık Günü ve 12 Ekim Amerika'nın Keşfi,

2 Kasım Ölümler Günü,

25 Aralık Noel'dir.

Yerel Saat

Uruguay ile Türkiye arasındaki saat farkı -6 saat olup, örneğin Türkiye'de saat akşam 19.00 iken Uruguay'da saat öğleden sonra 13.00'dür.

5. ŞİRKET KURULUŞU VE İŞ YAPMA İLE İLGİLİ BİLGİLER

Şirket Türleri

Uruguay yasaları, ülkede gerek doğrudan şirket kurma gerekse şubesi açma konusunda yatırımcılara imkanlar tanımaktadır. Uruguay'da kurulumu sıklıkla yapılan şirket türleri limited şirketler ve anonim şirketlerdir. Bu şirket türlerin ilave olarak, daha az sıklıkla gözlemlenmekle beraber kollektif ortaklıklar (sociedades colectivas), komandit ortaklıklar (sociedades en comandita), işgücü ve sermaye ortaklıkları (sociedades de capital e industria) ve De facto ortaklıklardır (sociedades de hecho). Ayrıca, kooperatifler, yabancı şubeler, konsorsiyumlar ve ekonomik çıkar grupları (İspanyol kısaltması GIE'dir) ve bireysel teşebbüslerde şahıs şirketlerinin kurulumu pratikte mümkün bulunmaktadır. "Bir Günde Şirket" program kapsamında ("Empresa en el Día") şirket kurulumu harcamalardan ve zamandan tasarruf edilerek gerçekleştirilebilmektedir.

Söz konusu program kapsamında, başvuru sunulmadan önce başvuru sahibinin "Portal de la Empresa" web sitesine (www.empresas.gub.uy) kayıt yaptırması gerekmektedir. Bu kaydın yanısıra, şirket sahibinin önceden tanımlanmış bir listeden şirketi için bir isim seçmesi, bir banka hesabı açması, önceden onaylanmış şirket sözleşmelerini hazırlaması ve bunları bir notere onaylatması gerekmektedir. Bu adımların tamamlanmasının ardından başvuru sahibinin bir gün için şirket ofisinde bulunması ve bir saatlik yüz yüze görüşmeyi gerçekleştirmesi gerekmektedir. Şirket bu sürecin sonunda yaklaşık 24 saat içerisinde faaliyete geçmiş olacaktır.

Diğer taraftan, Uruguay'da bir şube açmak isteyen şirketlerin bu şubenin yönetiminden sorumlu olacak kişi veya kişileri atamak zorundadırlar.

Şube veya temsilcilik organizasyonu yapılırken sunulacak belgeler aşağıdaki gibidir:

1. RNC: Merkez Ofisi tarafından şube kurulması kararının tasdikli ve tasdikli suretleri.
2. DGI ve BPS: Noter sertifikası ile Kayıt Başvuru Formu ve Güncelleme.
3. MTSS: Bordro (personel alımı durumunda), BPS ve DGI ile Kayıt, İş Kayıt Defteri.

Sigorta

Uruguay'da işçilere tanınan haklar arasında sınırlı çalışma saatleri, yıllık izinler, ek ücretler ve kıdem tazminatları bulunmakla beraber, işçilerin ayrıca engellilik, yaşlılık, emeklilik, hastalık, endüstriyel kaza, doğum, işsizlik ve ölüm risklerini kapsayan sosyal güvenlik ve sağlık sistemine katılmaları gerekmektedir.

Ülkedeki sosyal güvenlik, nakit yardım ve hizmetleri içermekte olup, söz konusu önlemler kümesi belirli risklere karşı çalışan şahıslara koruma sağlamayı amaçlamaktadır. Bazı yabancı işçiler Uruguay tarafından imzalanan uluslararası anlaşmalar uyarınca sosyal güvenlik sisteminden çıkarılmayı tercih edebilirler. Uruguay Sosyal Güvenlik işçi, işveren ve Devlet katkıları ile finanse edilir. Sistem birkaç kamu kurumundan oluşmaktadır. Başlıcaları Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Sosyal Güvenlik İdaresi (İspanyolca kısaltması BPS'dir) ve Sosyal Güvenlik Tasarruf Fonu'dur (İspanyol kısaltması için AFAP).

BPS, şirketler ve çalışanlar tarafından yapılan tüm katkıları pratik olarak toplamaktan ve her üyenin çalışma geçmişini güncel tutmaktan sorumludur. Özellikle, BPS temel görevi sosyal refah hizmetlerini koordine etmek ve sosyal güvenliği organize etmek olan özerk bir organdır.

Sigorta piyasası tekeli 1994 yılında ortadan kaldırılmış olup, o tarihten itibaren piyasada faaliyet göstermeye başlayan birçok yabancı sigorta şirketi Devlet Sigorta Bankası (BSE) ile rekabet ederek piyasada sunulan ürünlerin çeşitlendirilmesini ve polise fiyatlarının düşmesini sağlamışlardır. Uruguay'da faaliyet gösteren sigorta ve reasürans şirketlerinin kurulması ve işletilmesi Uruguay Merkez Bankası'nın kontrolü altındadır. Reasürans şirketlerinin faaliyet göstermesi için Uruguay'a yerleşmiş olmaları zorunlu değildir.

Bankacılık Mevzuatı

Uruguay'daki bankacılık sektörü 11 ticari banka, 1 finans evi, 1 mali aracı kooperatifi, bir ön tasarruf gruplarının yöneticisi ve 1 dış finans kurumundan oluşmaktadır.

Özel (% 50,1) ve kamu (% 49,5) sektörlerinde faaliyet gösteren ticari bankalar, sektördeki en büyük oyuncularlardır. Devlet bankaları Banco de la Republica Oriental del Uruguay - Uruguay Doğu Cumhuriyeti Bankası (BROU) ve Banco Hipotecario de Uruguay - Uruguay Mortgage Bankası'dır (BHU). Bunlardan ilki devlet tarafından kurulmuş bir ticari banka olarak imalat ve tarım sektörleri için destekler içeren ürünler sunarken, BHU konut satın alımının finanse edilmesine yönelik olarak kredi ürünleri temin etmektedir.

Diğer taraftan, özel ticari bankalar tarafından da mevduat toplanarak bu mevduatın krediler vasıtası ile piyasaya dağıtılmasında finansal aracılık faaliyetleri yürütülmektedir. Bunun yanında, söz konusu bankalar tarafından finansal danışmanlık, garanti, uluslararası satışa yönelik finansal hizmetler ve yatırımlara yönelik de hizmet verilmektedir.

Vizeler

Uruguay'da oturma izni, sahiplerine Uruguay'da yasal olarak çalışma hakkını sağlamaktadır. Oturma iznine yönelik başvuru sürecini başlatmadan önce, başvuru sahiplerinin ülkede sunulan farklı göçmenlik tiplerinden kendilerine uygun olanı seçmeleri gerekmektedir. Bu kapsamda;

- Geçici Kimlik Belgesi en fazla 180 gün çalışma olanağı sağlamaktadır. Bu belge yalnızca bir kere verilmekte ve uzatılmamaktadır.
- Çalışma süresinin 180 günden fazla ancak 2 yıldan az bir süre alacağına öngörülmesi halinde, başvuru sahiplerinin Geçici Yasal İkametgah seçeneğini seçmeleri daha uygun olacaktır.
- Ülkede ikamet ve çalışma niyetinin 2 yıldan daha uzun olması halinde Kesin Yasal İkametgah seçeneğinin seçilmesi gerekecektir.

Kural olarak, ülkeyi ziyaret eden iş adamlarının, daha önce vizeye ihtiyaç duyulan bazı durumlar dışında, sadece geçerli bir pasaporta sahip olmaları gerekmektedir. Vize gerektiren ülkeler hakkındaki bilgilere Ulusal Göçmenlik Bürosu'nun

bulunan sayfasından ulaşmak mümkün bulunmaktadır.

Göçmenler, 18.250 sayılı Kanun, uyarınca ilgili çalışma hakları da dahil olmak üzere, bir iş faaliyetinin uygulanması konusunda ülke vatandaşları ile eşit muamele görürler. Göçmenlik tipleri için gerekli başvuru belge ve prosedürleri aşağıda sunulmaktadır:

Geçici Kimlik Belgesi: Altı aydan daha kısa süreli geçici ikamet izni isteyen yabancılar için uygundur.

- Talebin doğuran faaliyetin Ulusal Göç İdaresi Başkanlığına iletilmesi
- Faaliyetin sona erme tarihinin belirtilmesi
- Kurum veya şirketin tüm verilerini onaylayan noter belgesinin ibrazı.
- Prosedürü talep eden kişinin kimlik belgesinin veya seyahat belgesinin kopyasının ibrazı gerekmektedir. Gerekliliklerin yerine getirilmesini müteakip, Ulusal Sivil Kimlik Müdürlüğü tarafından Geçici Kimlik Belgesini verilerek ilgili Sosyal Güvenlik Kurumları ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı nezdinde sürece devam edilecektir.

Geçici Yasal ikamet: Başvuru sahibinin başvurusunu Ulusal Göçmenlik Bürosu'na şahsen yapması gerekmektedir. Bu kapsamda;

- Ülkeye girilen kimlik belgesinin ibrazı,
- Fotoğraf,
- Halk Sağlığı Bakanlığı tarafından yetkilendirilmiş sağlık kurumları tarafından verilen sağlık kartı,
- Geçici bir mukim olarak kabule neden olan faaliyete sahip olduğuna dair kanıt,
- İşveren tarafından verilen ve faaliyet ile işe alınma süresinin belirtildiği antetli dilekçe,
- İşyerinde ikamet durumunda, mektupla birlikte, şirketin tüm verilerinin akredite edildiği belgelerin ibrazı gerekmektedir.

Bununla birlikte, Uruguay'a girmeden önce menşei ülke tarafından onaylanmış ve İspanyolca'ya çevrilmiş son 5 yıla ait adli sicil kayıtları da 18 yaş üzeri yetişkin başvuru sahipleri için talep edilmektedir. Öğrencilerin eğitim aldıkları kurumdan alınacak belgeyi ibraz etmeleri gerekmektedir.

Kesin Yasal İkamet: Başvuru sahibinin başvurusunu Ulusal Göçmenlik Bürosu'na şahsen yapması gerekmektedir. Bu kapsamda;

- Fotoğraf,
- Ülke girilen kimlik belgesi
- Sağlık raporu
- Akredite geçim kaynaklarına ilişkin belgeler
- Sabıka kaydı
- Doğum ve / veya evlilik kayıtları
- Adli Kayıtlar,
- Kalıcı olduğuna dair dokümantasyona ihtiyaç duyulmaktadır. Daimi ikamet izni verilmesi durumunda, kabul edilen ikamet süresi sınırsızdır.

Ulusal Göçmenlik Bürosu hakkında daha fazla bilgi https://migracion.minterior.gub.uy/index.php?option=com_content&view=category&id=92 sayfasından temin edilebilir.

Kaynak: T.C. Buenos Aires Büyükelçiliği Ticaret Müşavirliği